

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования Республики Тыва
Управление образования администрации Каа-Хемского района
МБОУ СОШ с. Бурен-Хем

СОГЛАСОВАНО

ЗУВР *Ооржак*
/Ооржак О.Б./

УТВЕРЖДЕНО

Директор *Бичекей А.А.*
/Бичекей А.А./

Приказ № 1/3
от « 30 » августа 2025 года

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
учебного предмета «Родной (тувинский) язык»
для обучающихся 4 «Б» класса

Составила: учитель начальных классов
Багай-оол С.А.

Бурен-Хем 2025

ТАЙЫЛБЫР БИЖИК

4-кү класстың тыва дыл программазын Тыва Республиканың ниити өөредилгезинин эге школага 1-4 класстарга тыва дыл талазы-биле күрүне стандарттарына дүүштүр, 2008 чылда Наталья Чоодуевна Дамбаның тургусканы тыва дыл программазынга болгаш 2024 чылда парлаттырган 4-ку класстың А.К.Ойдан-оол, А.М. Белек-Байыр, Л.Х.Ооржактын «Тыва дыл» номунга даянып тургускан.

Өөредиглиг план методиктиг сумелерниң дузазы-биле ажыглаттынмышаан, уругларның шингээдип алган билиглерин, мергежилдерин, чаңчылдарын тыва дыл программазының негелделеринге дүүштүр эге класс башкыларына А.А. Алдын-оолдун тургусканы «Диктантылар болгаш эдертиглер чыындызы»-биле хынаарын сумелеп турар. Тыва Республиканың ниити өөредилгезинин национал девискээр кезээ 4-ку класс өөреникчилеринин ниити сайзыралынче, оларнын билиинин практиктиг болурунче угланмышаан программаны тургузарда эртемниинин, дес-дараалашкаанының, көргүзүглүүнүнүн болгаш коммуникативтиг принциптеринге даянып база уругларның назы-харын барымдаалап тургаш, тургускан.

4-ку класстың А.К.Ойдан-оол, А.М. Белек-Байыр, Л.Х.Ооржактын «Тыва дыл» ному Тыва Республиканың өөредилге, эртем болгаш аныктар политиказының яамызының сумелээни-биле эдилгелиг, немелделиг дөрткү үндүрүлгезин 2024 чылда үндүргөн.

4-кү класска тыва дылды өөредиринин **кол сорулгалары:**

- Уругларны медреселдиги-биле шын номчуур, бижиир болгаш шын чугааланыр кылдыр ооредир;
- Оларга торээн дыл болгаш литература талазы-биле эге билиглерни бээр;
- Уругларны ном ажыглаарына чанчыктырар болгаш оларнын дылга сонургалын, номчулгаже болгаш билиглерже чуткулун хайныктырар;
- Номчулга болгаш бижилге-биле холбаштыр бойдушту, ниитилел амыдыралын хайгаараарына ундезилээш, өөреникчилерни материалистиг узел-бодал-биле чепсеглээр;
- Уругларны мораль болгаш этика талазы-биле кижизидер;
- ооренип турар чуулдерни сайгарып, болуктеп деннеп, туннеп билиринге, оларнын иштинден кол болгаш чугула чуулдерни тып, тайылбырлаарына өөреникчилерни чанчыктырар

Эге ниити өөредилгени чедишкинниг шингээткен өөреникчилер (эге школаның белеткелинге негелделерни долу күүседип турар) кол ниити өөредилге чадазынче шилчиир.

Программаны ажыглаар хуусаазы: 1 чыл

2. Программаны шингээдиринин планнаттырган туннелдери:

Личностуг (бот хамаарылгалыг)

Оореникчилерге хевирлеттинген турар билиглер:

- Торээн дылывыс харылзажырынын база мээ-медреселивистин шынарын коргузеринин кол чепсээ;
- Торээн дыл национал культуравыстын кол болуушкуну;
- Сагыш-сеткилди, бодалдарны илередиринге дылдын бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чоптуг ажыглап билири.;
- Торээн дылын улаштыр оорениринге сонургалын оттурары;
- Аас болгаш бижимел чугаага дылдын уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.
- Бойдушту, ниитилел амыдыралын хайгаараарына ундезилээш, материалистиг узел-бодал-биле чепсеглээр.
- Оореникчилерге хевирлеттинип болурунун билиглери:
- Торээн дылын сайзырадырынга. ону кадагалап арттырарына өөреникчинин бот киржилгеzi;

- Аас чугаага дылдын уран-чечен аргаларын эстетиктиг талазынче угландыраары.
- Предметтиг (эртемге хамаарыштыр)

Оореникчилернин билип алган турар ужурлуг билиглери:

Метапредметтиг

Регулятивтиг (углаар-баштаар)

Оореникчилернин чогуур деннелге билип алыр ужурлуг:

- Ооренип турар эртемнин тема, болук аайы-биле кол сорулгаларын, утказын угаап билири;
- Башкынын удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны кууседип ооренири;
- бот хыналданы, удур-дедир хыналданы болгаш орфографтыг, пунктуациалыг частырыгларны тып билирин боттандыраар;
- Чаа чувени билип алыр чуткул-сонуургалын улам сайзырадыр
- Салдынган сорулгага дууштур кылыр ужурлуг ажылды планнап, хайгаарап, оон туннелинге чедеринин болдунар аргаларын тодарадып билирин ооредир.
- Сорулганы шын салып, ону чедип аларынын аргаларын дилеп, тып билирин ооредир.
- Ооренген чуулдерин сайгарып, болуктеп, деннеп, туннеп билиринге, оларнын иштинден кол болгаш чаа чугула чуулдерни тып, тайылбырлаарынга оореникчилерни чанчыктыраар.
- Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:
Ооренген темазынга алган билиглери туннеп болгаш унелеп билирин боттандыраары;
- аас болгаш бижимел чугааны дылдын негелдери-биле чогуур уезинде практика кырынга оскертип болгаш ажыглап билири
- Билиин ханыладырынга туннелдер (познавательные)
- Оореникчилернин ооренип алыр ужурлуг билиглери:
- ооредилге даалгаларын кууседип турар уеде херек ужурлуг медээлерни немелде номнар, статьялар болгаш энциклопедиялардан тып билири;
- бодунун назы-харынга дууштур янзы-буру словарьларга, справочниктерга даянып билири;
- дылдын негелдерин кууседирде янзы-буру схемаларны, модельдерни, символ-демдектерни ажыглап билири;
- белең таблицаларны, схемаларны, созуглелдерни немээри;
 - дылдын адырлары: ун.ужук, сос тургузуу, чугаа кезээ, домак кежигуну, бодуун домак дугайында алган билиглери деннеп, болуктеп, тып, ажыглап билири;
 - алган билиглери план болгаш таблица дузазы-биле системажыдып, болуктеп, туннеп билири;
 - состе орфограммаларны янзы-буру аргалар-биле хынап билири;
 - номчаан созуглелдеринин кол утказын ылгап ундурери;
 - бодунун чугаазын тода болгаш билдингир кылдыр дыннакчыга дамчыдып билири;
 - словарьда, библиотека каталогтарында бар чугула медээлерни кылып, ону дилеп, шыгжап чанчыгары. Компьютерге ажылдап ооренири.
 - эштежиң ажылдаарынга ооренир. Бодун ангы-ангы рольдарга кириштирер (удуртур, кууседир)
 - херек материалдарны дилеп, тып билири. (янзы-буру номнар, словарь, интернет)

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

Библиотека болгаш Интернет дузазы-биле херек билиглери тып, ажыглап билири;

- аас болгаш бижимел чугааны шын болгаш медреселдиги-биле тургузуп билири;
- болуушкуннарны логиктиг (бодамчалыг) сайгарылгага даянып, дамчыдып билири;
- алган медээлерни сайгарып, критикалап билири;

Коммуникативтиг

Оореникчилернин ооренип алыр билиглери:

- аас чугаага диалогту ажыглап билири;

- ангы-ангы бодалдарны ооренип, сайгарып билири болгаш чангыс аай туннелге келиринге ооредири;
- бот туружун болгаш бодалын быжыглап чанчыгары;
- ангы-ангы бодалдарны ооренип, сайгарып билири болгаш чангыс аай туннелге келиринге ооредири;
- коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдын аргаларын чедимчелиг ажыглаары;

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

- коммуникативтиг сорулгаларны дыннакчыга тода, дорт, дес-дараалашкаа-биле медээни, билигни чедирери;
- удур-дедир хыналда уезинде бот-боттарынга дузаны уезинде чедирип, билири болгаш коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдын аргаларын чедимчелиг ажыглаары;

Ооредилге чылынын тончузунде 4 класстарнын билип алган турар ужурлуг билиглери

- Состун тургузуу: дазыл, чогаадылга, оскертилге кожумактары;
- чугаа кезектери: демдек ады, чуве ады, кылыг созу, эдеринчилер, наречие, эвилел, сан ады;
- Шын бижилгезин ооренип алганы состерлиг созуглелди чараш хол ужуу-биле чазыг чокка дужуруп азы адап бээрге бижири. Херек таварылгада улуг секти, айтырыг болгаш кыйгырыг демдектерин шын салыры;
- фонетиктиг сайгарылганы кылыры: состерни слогтарга чарары, ажык болгаш ажык эвес уннерни ылгап, состерде уннерни болгаш ужуктерни шын тодарадып билири;
- состерни тургузуг талазы-биле сайгарып билири (дазыл, чогаадылга, оскертилге кожумактарын ылгаары);
- чугаа кезектерин болгаш оларнын грамматиктиг демдектерин (чуве адынын падежин, кылыг созунун уелерин) билири;
- домакта состернин аразында харылзаазын тургузар, оларны сос каттыжышкыннарынга чарар;
- домактарнын бодуун синтаксиситиг сайгарылгазын кылыр: чугаалаар сорулгазынын аайы-биле оларнын янзызын тодарадыр, чугула болгаш ийиги черге кижигуннерин ангылаар, оларнын аразында харылзаазын айтырыглар дузазы-биле тургузар.
- коллективтии – биле тургускан план езугаар 75-80 состуг эдертиг болгаш чогаадыг бижиир;
- сагыш-сеткилди, бодалдарны илередиринге дылдын бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чоптут ажыглап билири.;
- аас болгаш бижимел чугаага дылдын уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.
- сюжеттиг чуруктар-биле чугаа сайзырадырынын ажылдарын чорудары;
- бот хыналданы, удур-дедир хыналданы болгаш орфографтыг, пунктуастыг частырыгларны тып билирин боттандыраар.

ЭРТЕМНИН ДОПЧУЗУ

4-ку класска тыва дыл программасы 5 болуктен тургустунган.

1. Домак.
2. Чуве ады
3. Демдек ады
4. Ат орну
5. Сан ады
6. Кылыг созу
7. Наречие

«Уннер болгаш ужуктер» деп болукке хамаарыштыр: 4-ку класска уннер, ужуктер дугайын ооренип тура, состун ун-ужуктуг анализин чорударынга кичээнгейни кошкадып болбас болгаш дараазында чуулдерни ханыладыр ооредир, шын бижиирин чедип алыр:

1. Кыска, узун болгаш ок-биле адаар ажык уннер.

2. Я, е, ё, ю деп и уннуг ужуктер.

3. Сос иштинге дулей болгаш ытыкыр ажык эвес ужуктерни бижири.

4. Сос эгезинге т—д, л—б деп ужуктерни бижири. Эгезинге чанчыл ёзугаар т бижиир состер.

5. Слог. Состерни аас болгаш бижимел-биле слогтарга чарары

6. Состерни бир одуругдан оске одуругже шын кожуруп билири..

«Сос» деп болукке хамаарыштыр ооредир чуулдер:

1. Состун составы. Дазыл болгаш чангыс (ниити) дазылдыг состер. Дазыл болгаш кожумак дугайында бодуун билиг.

2. Сос иштинге дакпырлаан mm, nn деп уннерни шын бижири.

3. Тыл, тин, тек, тырт, теп, тут деп состерни болгаш оларныч хевирлерин шын бижиир

4. Дефистеп бижиир нарын состер.

5. -дыр (-дур, -дур, -тыр, -тир, -тур, -тур) деп артынчы болгаш оон янзыларын шын бижири.

«Чугаа кезектери» деп болукке дараазында чугаа кезектери-биле таныжар: чуве ады, демдек ады, сан ады, ат орну, кылыг созу, наречие.

1. Чуве ады. Чуве аттарынын саннарга оскерлири. Чуве аттарынын падежтерге оскерлири. Хуу чуве аттарын шын бижири.

2. Кылыг созу. Кылыг состеринин уелерге оскерлири.

3. Демдек ады. Чувелернин шынарын, чузунун, хевирин, хемчээлин, амданын, он-чузунун коргузер демдек аттары.

4. «Домак» деп болукке 4-ку класска уругларнын 1-ги, 2-ги, 3-ку класстарга билиглерин болгаш мергежилдерин ханыладыр билиндирер, оларны практика кырынга ажыглап билиринге чанчыктырар.

1. Медээ, айтырыг, кыйгырыг домактарыи мурнунда класстарга тускайлап ооретпээ чугле бирик демдектерин барымдаалап, домактарны шын, аянын номчуурунга таныжылга чоруткан. Ам 4-ку класска айтырыг, кыйгырыг, медээ домактарыныч тус-тузунда утка билиндирер болгаш домактарны шын аялгалыг кылдыр номчуп билиринге ооредир. Домактарны утка талазы-биле бот- боттарындан ылгап билирин чедип алыр.

2. Домак кижигуннери. Домак иштинден кол сос болгаш соглекчини тып билири. Кол сос биле соглекчинин айтырыгларын тус-тузунда тургузуп билири. Домакта кымны азы чуну илереткенин, оон дугайында чуу дээнин тодарадып билири. Харылзаалыг чугааны ангы-ангы домактарга чарары.

3. Кол сос биле соглекчиден ангыда домактын ийиги черге кижигуннеринин дугайында долу билиг бээр.

4. Домакта санай адаан состернин («чангыс аймак кижигуннер» деп терминни бербес) аразынга биче секти салыры. Домакта санай адаан состернин шын номчуурун чедип алыры. Адап турда ол состернин аразынга ун доктаап турар (пауза бар) дээрзин практика кырында таныштырар. Домак-биле ажыл — уругларнын аас болгаш бижимел чугаазын сайзырадыр талазы-биле ажылдарнын бир хевирин. 4-ку класска домак- биле ажылдын негелделери чоорту нарыыдаар болгаш ханылаар ужурлуг.

4-ку класска чугаа сайзырадылгазынга хамаарыштыр харылзаалыг чугааны тургузуп оорениринге чорудар ажылдарнын кол хевирлери — эдертиг болгаш чогаадыг биждер* негелделери чоорту нарыыдаар. Эдертиг-даа, чогаадыг-даа биждип тургаш, бердинген планнын дараалашкаан хажытпайн бижип оорениринге уругларны чанчыктырып, дараазында негелделерни сагып билиринге ооредир:

1. Домактарны харылзаалыг болгаш дес-дараалашкак кылдыр тургузары;

2. План ёзугаар бижип тургаш, чунун дугайында мурнай, а чуну оон соонда бижири азы чуну шуут биживейн барып болурун оореникчинин шын шилип билири;

3. Кол утказын оскертпейн, фактыларны, болушкуннарны шын дамчыдары;
4. Созуглелдин, кезектерин (абзацтарын) планнын пунктуларынга хамаарыштыр тып бижи
5. Созуглелдин. соолун шын тондурери, бодунун хамаарылгазын илередип шыдаары.

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

- Торээн дылынын бугу уннерин болгаш ужуктерин, оларнын кол ылгалын билген турар уjurлуг;
- Сос иштинге болгаш сос эгезинге ажык эвес уннернин шын бижилгезин билген турар ;
- Домактарнын болгаш сосстернин анализ-синтезтиг сайгарылгазын кылып, домактардан сосстерни ылгап тывар
- Сосстернин шын кожурерин билген турар.
- Артынчы сосстерни сос биле шын бижииринин дурумнерин билер уjurлуг.
- Чугаа кезектерин аразында ылгап билген турар уjurлуг.
- Домактын чугула кежигуннерин, домак итштинде сосстернин харылзаазын шын тып билген турар.
- Созуглел-биле ажылдап, ында домактарны дес-дараалаштыр аас болгаш бижимел чугаанын дузазы-биле дамчыдып билген турар уjurлуг.

Национал-девискээр кезээниң эртемнер аайы-биле утка-шынарын эге школага шиңгээткениниң соонда, өөреникчилер боттарының ниити билиин, арга-мергежилин, өөредилгениң ажыл-чорудулгазының аргаларын делгемчидип алыр..

Ханы билиг алырының ажыл-чорудулгазы.

Даштыкы хүрээлелде тодаргай бир чүүлдүн ажыл-чорудулгазының хайгааралы: бир чүүл-биле болуп турар болушкуннун өскерилгезин тывары, хайгааралды аас-биле тайылбырлаары. Хайгаараар, шенелде кылыр сорулга-биле түңнелдерни деңнештирери.

Деңнелге аргазын ажыглап тургаш, деңнештирип турар чүүлдерниң онзагайларын илередири. Эң бөдүүн белен херекселдерлиг, демдектерлиг, графиктиг майыктар-биле ажылдаары, оларның утка-шынарын аас-биле болгаш бижимел хевирге тайылбырлаары.

Чугаа чорудулгазы болгаш медээлер-биле ажыл.

Эге школа уругларынга чедингир бижиттинген өөредилге, уран-чечен, эртем-делгеренгей сөзүглелдер-биле ажыл. Номчулга (медээни чогуур аян, пауза, ударение-биле илередири); сөзүглелдерниң темазын болгаш кол утказын аас болгаш бижимел хевирге илередири. Монологтуг чугааны тургузары (сүмелээн темага, салган айтырыгга); диалогка (чугаага) киржири.

«Болгаш, азы...», «бир эвес..., ол...», «чүгле ол эвес, а...» дээн чижектиг бөдүүн уjur-уткалыг чугааларны ажыглаары.

Тыва дыл дугайында билиглер

- Тыва дыл — Тыва Республиканың күрүне дылдарының бирээзи. Тыва Республиканың тугу, сүлдези, ыдык ыры.

Фонетика. Графика. Орфография

- Чугаа үннери. Үн болгаш үжүктүн ылгалы. Тыва алфавиттин үжүктери.
- Кыска, узадыр база өк-биле адаар ажык үннер. Оларны бижикке демдеглээри. Й үннүг ажык үжүктөр.
- Күштүг, кошкак (дүлей болгаш ыыткыр), эң кошкак ажык эвес үннер. Ф, ц, щ деп үннер болгаш үжүктөр. Фонетиктиг сайгарылга.
- Слог. Сөстерни көжүрери.
- Улуг үжүктү хереглээри. Узадыр адаар ажык үннерлиг сөстерни шын бижири. өк-биле адаарын демдеглээрде, кадыг демдек бижиир тос сөстүн эге хевирлерин шын бижири (аът, эът, оът, каът, аыш-чем, дүш, чүк, чөп, чаъс).
- Сөс эгезинге п-б, т—д, х-к деп үннерниң үжүктөрин шын бижири. Сөс иштинге катаптаан ажык эвес үннерниң үжүктөрин шын бижири.
- Артынчыларның (-ла, -ле, -на, -не, -дыр, -дир, -дур, -дур, -тыр, -тир, -тур, -тур ... -даа) шын бижилгези.

- Чүве аттарының сан болгаш падеж кожумактарын шын бижири. Демдек аттарының кожумактарын шын бижири.
- Тып, тик, тек, тырт, теп, тут деп сөстөргө кожумактар немежирге, шын бижири.
- Чаңчыл езугаар бижиир сөстөр. Нарын сөстөр. Дефистеп бижиир нарын сөстөр. Хуу аттарны шын бижири.
- Орус дылдан үлегерлеп алган сөстөрни шын бижири.

Лексика

- Сөстүң утказын тодарадыры. Синоним болгаш антоним сөстөр. Хөй уткалыг сөстөр. Тыва чоннуң уран чүүлүн, ужурларын, чаңчылдарын болгаш ниити чуртталгазын илередир тускай лексика: төрөл-бөлүк кежигүннериниң; кижиниң мага-бодунуң кезектериниң; азырал болгаш черлик дириг амытаннарның, куштар, үнүштер, малдарның (шээр, бода, чылгы мал); сүттен, эъттен, үнүштерден кылган чемнерниң; тыва идик-хеп аймааның; тыва оюннарның, тыва эдилелдерниң аттары.

Чугаа кезектери

- Чүве аттарының утказы, харыылаттынар айтырыглары. Хуу чүве аттары.
- Чүве аттарының сан болгаш падежтерге өскерлири.
- Демдек ады. Янзы-бүрү чүвөлөрнүң өң-чүзүнүн, амданын, хевирин, хемчээлин илередир удурланышкак болгаш чоок уткалыг демдек аттары.
- Сан ады. Түң болгаш дугаар сан аттары.
- Ат орну. Арынның ат оруннары, оларның падежтерге өскерлири.
- Кылыг сөзү. Кылыг сөзүнүң үш кол үези, дужаал болгаш даар хевирлери. Кылыг сөзүнүн үелерге, арыннарга болгаш саннарга өскерлири. Наречие (ниити таныжылга).
- Эң нептеренгей эдеринчилер, эвилелдер болгаш артынчылар.

Сөстүң тургузуу

- Сөстүң уткалыг кезектери (дазыл, чогаадылга болгаш өскертилге кожумактары). Чаңгыс дазылдыг сөстөр.

Чаа сөстөр тыптырының эң нептеренгей аргалары (кожумактыг, синтаксистиг, хурааңгайлаашкын).

Домак. Интонация. Пунктуация

- Чугаалаар сорулгазының аайы-биле домактарның бөлүктери (медээ, айтырыг, алгы), кыйгырыг домаа (үн аяны-биле).

Домактың чугула (кол сөс, сөглекчи) болгаш ийиги черге кежигүннери (аңгылавайн)

- Чаңгыс аймак кежүгүннерлиг бөдүүн домактар. «А, ынчалза-даа, ынчангаш, болгаш» деп эвилелдерни бөдүүн домактарда чаңгыс аймак кежигүннерге ажыглаары.

Чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактарга бирик демдектери. Улуг сек, биче сек, айтырыг, кыйгырыг демдектерин салыры.

Сөзүглел. Харылзаалыг чугаа.

- Аас болгаш бижимел чугаа сайзырадылгазы.

Чугаа чорудулгазының хевирлери (дыңнап, чутгалап, номчуп база бижип билири).

- Башкының болгаш эш-өөрүнүн чугаазын дыңнап база медереп билири. Чугаа агымындан үннерни, слогтарны, сөс каттыжыышкыннарын болгаш домактарны аңгылаары.

- Өөредилге болгаш өг-бүлө байдалдарыңга таарыштыр чугааны тургузуп билири. Хууда хайгааралдарыңга (көргөн, дынааң чүүлдеринге) үндезилеп, улуг эвес хемчээлдиг сөзүглелдерни тугузары. Харылзаалыг сөзүглелдерниң хевирлери (тоожуушкун, угаап бодааныышкын, чурумал).

№	Эртемнин адырларынын шак хуваалдазы	Шагы
1	Ийиги болгаш үшкү класска өөрөнгөн чүүлдерин катаптаары.	
2	Домак	
3	Чүве ады.	
4	Демдек ады	
5	Ат орну	
6	Сан ады	

7	Кылыг созу	
8	Наречие	
9	Чыл дургузунда ооренгенин катаптаары	
	Диктантылар	4
		34 Шак

ТЕМАТИКТИГ ПЛАНЫ

№ кичээл дин	Темалар	Шагы	Уези
1	Фонетика. Үннер болгаш үжүктөр. Слог. Сөс иштинге ажык эвес үннерниң үжүктөрүн дакпырлап бижири	1	
2	Күштүг болгаш кошкак ажык эвес үннер. Домак. Созуглел	1	
3	Бодуун домак. Нарын домак.	1	
4	Чангыс аймак кежигуннерлиг домактар. Чангыс аймак кежигуннернин холбажыр аргалары	1	
5	Дорт чугаа. Диалог. Адалга.	1	
6	Сос тургузуу. Кожумактар. Чогаадылга кожумактары. Оскертилге кожумактары.	1	
7	Дефистеп бижиир нарын состер. Дазыл.	1	
8	Чуве адынын утказы. Чуве аттарынын падежтерге оскерлири. Чангыстын саны.	1	
9	Адаарынын падежи. Хамаарыштыларынын падежи.	1	
10	Бээринин падежи.	1	
11	Онаарынын падежи	1	
12	Турарынын падежи	1	
13	Унеринин падежи.	1	
14	Углаарынын падежи	1	
15	Диктант	1	
16	Частырыглар-биле ажыл. Хойнун санында чуве аттарынын падежтерге оскерлири	1	
17	Чуве адынын хамаарылга хевири	1	
18	Орус дылдан улегерлеп алган состернин падежтерге оскерлири	1	
19	Демдек адынын утказы	1	
20	Укталган болгаш укталбаан демдек аттары.	1	
21	Чоок болгаш удурланышкак уткалыг демдек аттары	1	
22	Сан ады	1	
23	Арыннын ат оруннары.	1	
24	Арыннын ат оруннарынын падежтерге оскерлири.	1	
25	Кылыг созунун утказы. Кылыг созунун уелерге. арыннарга, саннарга оскерлири.	1	

26	Кылыг созунун амгы уези	1	
27	Кылыг созунун эрткен уези	1	
28	Кылыг созуну келир уези	1	
29	Кылыг созунун дужаал хевири	1	
30	Кылыг созунун даар хевири	1	
31	Наречие-оскерилбес чугаа кезээ	1	
32	Хыналда диктант	1	
33	Частырыглар-биле ажил. Домак. Сос тургузуу. Чугаа кезектери.	1	
34	Демдек ады. Кылыг созу.	1	

Ооредилге-методиктиг комплекс

1. Тыва дыл ному, 2024.
2. Диктантылар чыындызы.